



**РОЗВИТОК ХІМІЧНОЇ НАУКИ
У ХАРКІВСЬКИХ
ПРАКТИЧНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ,
ТЕХНОЛОГІЧНОМУ
ТА ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ
ІНСТИТУТАХ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

*Присвячується
130-річчю підготовки
інженерних кадрів
для хімічної і харчової
промисловості України*

І. М. ШУЛЬГА

**РОЗВИТОК ХІМІЧНОЇ НАУКИ
У ХАРКІВСЬКИХ ПРАКТИЧНОМУ
ТЕХНОЛОГІЧНОМУ, ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ТА
ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ІНСТИТУТАХ**

Харків
2016

УДК 54(09):378.12(09)

ББК 24г:74.58г

Ш 95

Рецензенти:

С. М. Куделко, канд. іст. наук, проф., ХНУ імені В. Н. Каразіна (м. Харків)

Ф. Ф. Гладкий, д-р техн. наук, проф., НТУ «ХПІ» (м. Харків)

*Публікується за рішенням Вченої ради НТУ «ХПІ»,
протокол № 3 от 08.04.2016 р.*

Шульга І. М.

Ш 95 Розвиток хімічної науки у Харківських практичному технологічному, технологічному та хіміко-технологічному інститутах: монографія / І. М. Шульга. - Х.: Видавець Рожко С. Г., 2016. - 240 с., [12] с. рис. ISBN 978-966-97495-3-6

У монографії на ґрунтовній джерельній базі комплексно проаналізовано організацію наукових досліджень і підготовки інженерних кадрів у галузі хімії у Харківських практичному технологічному, технологічному та хіміко-технологічному інститутах наприкінці ХІХ - у першій половині ХХ ст.

Призначено для фахівців з історії науки і техніки. Може використовуватися у навчальному процесі для студентів з дисципліни «Вступ до фаху» напрямку «Хімічні технології та інженерія» та «Харчові технології».

Рис. 28. Табл. 10. Бібліопр. 414 найм.

УДК 54(09):378.12(09)

ББК 24п74.58г

Наукове видання

ШУЛЬГА Інна Миколаївна

**РОЗВИТОК ХІМІЧНОЇ НАУКИ У ХАРКІВСЬКИХ ПРАКТИЧНОМУ
ТЕХНОЛОГІЧНОМУ, ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ТА ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ
ІНСТИТУТАХ**

Монографія

Роботу до видання рекомендувала В. К. Тимченко

В авторській редакції

План 2015 р., поз. 192.

Підписано до друку 12.04.2016. Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк ризографічний. Гарнітура BookAntiqua. Ум. друк. арк. 13,7. Наклад 300 пр. Зам. № 0412/1-16.

Видавець Рожко Сергій Григорович

61171, м. Харків, а/я 11437; e-mail: sergiyrozhko@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої діяльності в державний реєстр видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4924 від 24.06.2015 р.

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В. В.

Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Запис № 2400000000106167 від 08.01.2009 р.

61144, м. Харків, вул. Гв.Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.

e-mail:bookfabrik@mail.ua.

ISBN 978-966-97495-3-6

© Шульга І. М., 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ ХІМІЇ у ХАРКІВСЬКИХ ПРАКТИЧНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ІНСТИТУТАХ (1885-1920 РР.).....	25
РОЗДІЛ 2. у ПОШУКАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ТЕХНІЧНОЇ НАУКИ ТА ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ.....	68
Діяльність науково-дослідних хімічних кафедр у ХТІ.....	68
Науково-дослідна кафедра технології харчовальних речовин.....	76
Науково-дослідна кафедра технології мінеральних речовин.....	80
-дослідна кафедра технології органічних речовин.....	84
Підготовка інженерів-хіміків у ХТІ.....	88
РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК ХІМІЇ у ХАРКІВСЬКОМУ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ.....	102
Науковистудії та фахова освіта у ХХТІ у 1930-х рр.....	102
Харківський хіміко-технологічний у роки Великої Вітчизняної війни та повосенної відбудови.....	137
ВИСНОВКИ.....	177
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ І ДЖЕРЕЛ.....	184